

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

De Ioanne, Hvivs Monasterii Abbate XXVI. qui præfuit annis 10. mensibus
3. diebus 4. & varijs gestis illius temporis.

urn:nbn:de:0128-1-17336

M C C L X I I.

*Richardus
eremita obiit.*

Anno Volpoldi abbatis 18. qui fuit dominicæ natiuitatis 1262. obiit Richardus eremita, sacerdos quondam & monachus nostri ordinis in Alfaria, in eremitorio suo iuxta Passenborn calendis Nouembris, hoc est in festiuitate omnium sanctorum, qui multis annis duram in arctissima poenitentia duxerat vitam.

*Philippus
Hoenfels
excommunicatur.*

Eodem anno Wenerus archiepiscopus Moguntinus Philippum de Hoenfels, quem Richardus rex reuersus in Angliam capitaneum in partibus Rheni constituerat, excommunicauit, supponens terram eius ecclesiastico interdicto, propterea quod curtes & bona clericorum Moguntinensium in dominio suo sita, nouis & inconfectis exactionibus & precarijs nimium grauaret, sæpiusque admonitus noluisse desistere. Verum postea mutato proposito, iniustas exactiones cleri præsumptas remisit, factaque inter eos concordia absolutus fuit.

M C C L X I I I.

*Archiepiscopus
Colonia à ciuibus
deinotatur.*

Anno autem Volpoldi abbatis 19. qui fuit dominicæ natiuitatis 1263. ciues Colonienses post longas contentiones, bella & damna Engelbertum archiepiscopum suum in ciuitate existentem, nihilque tale suspicantem, vna cum Theoderico de Valckenburg fratre eius, in quadam domo subito concludentes, ad conditiones pacis compulerunt, quanquam nulla fuerit deinceps concordia in ter partes illa seruata.

*Comes
Iuliacensis.*

Eodem anno inter præfatum archiepiscopum & comitem Iuliacensem magna discordia fuit, quæ vsq; ad arma succreuit. Ad bellum itaque partium copiarum procedentes, archiepiscopus auxilio Henrici Traiectensis episcopi & Hollandinorum fretus, Iuliacensis superauit multis occisis.

M C C L X I I I I.

*Augustinus
seruauit
Wormaciam.*

Anno sequenti qui fuit Volpoldi abbatis 20. dominicæ natiuitatis 1264. fratres eremite regule sancti Augustini, quos vulgus Augustinenses appellat, Wormaciam intrantes conuentum & cœnobium sui ordinis, ibidem construxerunt, episcopo Euerhardo consentiente, ciuibusque auxilia & subsidia conferentibus.

*Ioannes abbas
Spanhemensis
obit.*

Eodem anno 11. calendis Maij, obiit Ioannes septimus abbas monasterij mei Spanhemensis, cui successit Petrus abbas octauus, & præfuit annis 25. & mensibus 4. quæ ecclesiam in Genzingen, cum iure patronatus, decimis & omnibus prouentibus eius, anno regiminis sui primo donauit canonicis maioris ecclesiæ Moguntinæ, in perpetuam possessionem pro augmento præbendarum eorundem.

*Vrbanius
papa obiit.*

Eodem quoque anno obiit Vrbanius papa quartus, & vacauit Apostolica sedes mensibus quinque, vsq; in sequentem annum, propter discordiam fratrum.

M C C L X V.

*Clemens
papa.*

Anno sequenti qui fuit Volpoldi abbatis 21. inchoatus dominicæ autem natiuitatis 1265. posteaquam sedes Apostolica quinque mensibus vacauerat, in summum pontificem electus fuit Clemens papa quartus, natione Narbonensis, ex villa sancti Egidij, & præfuit annis 3. mensibus 9. diebus 21. vir sanctæ conuersationis & propheticæ spiritus, ut dicebatur illustratus, qui Haduwigem quondam ducissam Poloniae, viduam maritæ sancti tatis, canonizatam, sanctorum catalogo cum magno honore ascripsit.

*Volpoldus
abbas Hirsaugensis
obit.*

Eodem anno Volpoldus abbas graui tæctus infirmitate, 5. calendis Martij diem clausit extremum, bona confessione & sacramentis ecclesiasticis salubriter præmunitus, anno regiminis sui 20. cum diebus totidem expleto, vir modestæ conuersationis, & multum circa statum rei familiaris sollicitus: licet monasterium in vtroque statu suo tempore, etiam sub alijs quibusdam abbatibus non parum cæfecerit, quem admodum in sequentibus dicemus.

DE IOANNE, HUIVS MONASTERII ABBATE XXVI.
qui præfuit annis 10. mensibus 3. diebus 4. & varijs gestis illius temporis.

*Ioannes abbas
Hirsaugensis.*

MORTVO atque sepulto Volpoldo abbate, anno ac die præscriptis, iuxta morem ecclesiasticæ traditionis, fratres huius monasterij, ne viduitatis sue diu cogreuerent deplorare incommoda, diem pro noui pastoris electione constituentes, penultimam mensis Februarij, in ipsa conuenerunt, præmissisque orationibus confectis, & reliquis que in actu electionis fieri consueuerunt, post varios inter se tractatus habitos, tandem maior & sanior pars Ioannem priorem huius cœnobij in abbatem elegit, cæteris in diuersos alios diuisis, qui tamen electioni maiorum cedentes, omnes in eum vnanimiter conserunt.

Trinitas
Opera
Historia

Electus autem, & per episcopum Spirensem Henricum de Liningen confirmatus, ac secū- dum laudabilem consuetudinem solenniter ordinatus, præfuit huic monasterio Hirfau- giensi in ordine abbatum sextus & vigesimus, annis 10. mensibus 3. & 4. diebus. Hic natio- ne Bavarus erat, qui sub Euerhardo huius cœnobij abbate 23. monachus factus, ac deinde prior sub Volpoldo prædecesore suo constitutus, disciplinam debilem quam reperit, cō- tinuauit. Tandem vero abbas ordinatus, regularis obseruantia integritatem parū cura- uit, sed potius externa sequebatur, pompas imperij & gloriæ vanitatem. Inter abbates sui temporis non erat vltimæ reputationis, propter famam percelebrem monasterij Hirfau- giensis, quam priorum abbatum sanctitas, non facile debilem dudum multis laboribus & abstinentijs acquisiuit. Ordinis enim nostri sacratissimi patris Benedicti obseruantia, tempore huius abbatis, in omnibus penè monasterijs Germanicæ nationis vsq; adeo de- fecerat, vt pristina institutionis vestigium nullum in moribus cerneretur. Omnia corru- pra erant, omnia collapsa, monachi simul cum abbatibus in præcipitium vitiorū corruerunt. Nemo hanc ordinis nostri deformationem curabat, nemo condoluisse visus est, non rex, non papa, non principes, non denique præsul vllus de monachorum reformatio- ne quippiam cogitauit. Tam enim publicæ fuerunt transgressiones monachorum, vt li- citæ putarentur. Vnde factum est, vt abbatum huius monasterij gesta & aditata, ad no- stram memoriā abhinc vsque ad Fridericum abbatem 37. paucissima sint deducta, pro- pter temporum obscuritatem & negligentiam, ignorantiamq; monachorum.

Vita & ori- go Ioannis abbatis.

Ordo no- stri defor- matus.

Abbatum gesta in ob- litionem ve- nit.

20 Anno prænotato, quo Ioannes electus fuit in abbatem, Iringus episcopus Herbipo- lensis & clericus, multas iniurias à ciuibus sustinuit, pro quibus tandem ipsi ciues in ducentis & duobus millibus argenti marcis satisfacere & ad obedientiam Episcopi redire com- pulsus fuit.

Civitas Her- bipolensis.

M C C L X V I.

Anno Ioannis abbatis 1. qui fuit dominicæ nativitatibus 1266. obiit præfatus Iringus de Reinlein, primus & quadragesimus episcopus Herbipolensis, vir constans & bellico- sus & magnanimus, cui successit Bertholdus de Sternberg, & præfuit annis quasi 18.

Iringus epi- scopus Her- bipolensis obiit.

Eodem anno Carolus rex Sicilia ab Urbano papa constitutus, Manfredum regem & Sueviæ ducem Friderici Imperatoris secundi filium, non longe à Benevento supera- tum, crudeliter interemit. Quo mortuo Conradus quem Itali Conradinum appella- bant, Friderici quondam Imperatoris ex Conrado filio nepos, adolescens pulcherrimus, dux Sueviæ vltimus, regnum Apuliæ iure paternæ hæreditatis repetijt, sed per Clemen- tem papam 4. & Carolum Prouinciæ comitem (de quo supra diximus) cum iniuria re- pulsus, ad regnum non peruenit, imo post biennium ab ipso Carolo miserabiliter oc- cusus fuit.

Manfre- dus rex in- terimitur. Conradus dux Sueu- rum.

M C C L X V I I.

Anno autem Ioannis abbatis 2. qui fuit dominicæ natiuitatis 1267. fundatum est in ciuitate Spirensi monasterium fratrum prædicatorum S. Dominici, ex eleemosynis ciui- um ac aliorum fidelium, cum consensu Henrici eiusdem ciuitatis episcopi.

Consuetum prædicatorum Spira.

40 Eodem anno maxima inter ciues & consulum Colonienfis ciuitatis seditio fuit exorta. Nam cum rethores ipsius vrbis ciues grauari viderentur intolitis precarijs & exa- ctionibus, ciues prauorum consilio vsi, se consolati temere opposuerunt, & concitata se- ditione grauissima, prouentusq; ad arma, se mutua congressione in ipsa ciuitate petentes armis vulnerarunt, non paucis vtrobique occisis.

Colonien- sium se- ditio.

M C C L X V I I I.

Anno Ioannis abbatis 3. dominicæ natiuitatis 1268. Conradus Friderici Imperato- ris ex Conrado filio nepos, dux Sueviæ vltimus, collecto ex Alemania, & vndecunq; po- tuit auxiliatorum exercitu, Apuliam contra Carolum ingredi statuit, & regnum recupe- rare paternum. Quem Carolus in finibus Albani agri superatum cepit, & nobilissimum iuuenem crudeliter interfecit. In quo illustrium Sueviæ ducum genealogia defecit, in qua Romanum imperium plusquam centum & viginti annis tuto quiescens, incrementa sui accepit.

Conradus dux Sueu- rum occidi- tur.

Eodem anno pridie nonarum Iunij, obiit Henricus Traiectensis episcopus, anno pontificatus sui 23. cui successit Ioannes de Nassau. His temporibus milites ad inuicem dimicantes nocturno tempore in partibus Hollandiæ cum armis in aere apparuisse ferū- tur. Quod prodigium magna gentis illius calamitas subsequuta fuit. Surrexit enim vulgus indomitum contra principes & nobiles terræ, & cōspiratione facta omnes extinguere ac penitus delere nobiles vnanimi cōsensu decreuit, sibi que omnimodam vindicare liberta-

Episcopus Traiecten- sis. Prodigium. Bellum vul- gicium.

*Sotularia
rusticorum
confederatio.*

tem. Conuenientes igitur in maxima multitudine armati, exercitum ingentem prodierunt: venientesque Traiectum, à ciuibus vt defensores libertatis libenter admissi sunt, qui statim omnes nobiles de ciuitate cum ignominia eiecerunt, bonis eorum in pauperes & egentes distributis. Inde progredientes oppida, castella & munitiones nobilium multas obtinuerunt, & quasdam funditus destruxerunt. Deinde cum oppidum quoddam Harlem nomine in Gelria situm fortiter obsidione vallarent, oppidani industria cuiusdam militis, auxilioque pontificis Traiectensis præfati & comitis Gelrensis vsi, confederatos illos Sotulariæ factionis bello vicerunt, multis captis, pluribus occisis. Et sic ad nihilum redacta Sotularia rusticorum societas euauit.

M C C L X I X.

*Bellum apud
Kitzingen.*

Anno Ioannis abbatis 4. dominicæ autem natiuitatis 1269. magna inter Bercholdum episcopum Herbipolensem & comites de Henneberg, castello, & Hocnloe, dissensio fuit exorta, qua successiue nimium crescente, tandem ad arma venerunt, in quo certamine iuxta oppidum Kitzingen multi ab vtraque parte vulnerati ceciderunt.

*Proscripti
ex Colonien-
sibus.*

Eodem anno quidam de ciuitate Colonienfi proscripti, ad Engelbertum archiepiscopum Bonnæ morantem cõfugerunt, à quo benigne sunt recepti, pro eo quod cum Colonienfibus non bene concordaret. Qui consilio accepto Coloniam noctu accedentes per occultum meatum sub terra, per quendam precio factum intrare volentes, ciuitatem tradere in manus ipsius pontificis laborabant. Sed consilio detecto nihil profecerunt, licet multi hac occasione mala perierunt.

M C C L X X.

*Clemens pa-
pachius.*

Anno Ioannis abbatis quinto, dominicæ natiuitatis millesimo ducesimo septuagesimo, Clemens papa quartus moritur, vacuitque sedes fere ad biennium.

Eodem anno inter Engelbertum archiepiscopum Coloniensem & ciues, pax & concordia, mediante Alberto Magno Ratisponensi episcopo, facta est. Hoc ipso anno multæ seditiones in ciuitatibus diuersis, & bella inter principes terre plura fuerunt, non solum in Alemania, sed in omnibus prouincijs adiacentibus, & multa millia hominum ceciderunt.

M C C L X X I.

*Gregorius
papa 10. eli-
gitur.
Cõsiliū sit
Lugdunense.*

Anno sequenti, qui fuit Ioannis abbatis 6. dominicæ autem natiuitatis 1271. indictione 14. post biennem vacationem sedis apostolicæ, cardinales in pontificem Romanum elegerunt archidiaconum Leodiensem, Theobaldum nomine, eo tempore in Asia cum exercitu Christianorum contra infideles pugnantem: quem Viterbium euocantes papam creauerunt, dictusque est Gregorius decimus, & præfuit annis 4. vir tanto digno honore, si tamen mortalis homo dignus cenferi debeat tenere in terris iocum & vicarium Domini nostri Saluatoris in coelo præsentis. Consilium generale Lugduni celebravit anno pontificatus sui secundo, in quo multi cardinales, archiepiscopi, abbates, alique diuersi gradus prælati comparuerunt: multa ad electionem summi pontificis, ad expeditionem in Saracenos, ad vniõem Græcæ Latinæque ecclesiæ, & ad pacem Christianorum pertinentia mature statuentes. Ibi comparuit Palæologus Imperator Constantinopolitæ, cuius cum magno comitatu, qui tertiadecima vice in sententiam Romanæ ecclesiæ Græcos suos toties deficientes consilio necessario pertraxit.

M C C L X X I I.

*Henricus Spi-
rensis obiit.*

Anno Ioannis abbatis 7. dominicæ natiuitatis 1272. obiit Henricus de Lingen episcopus Spirensis septimus & quadragesimus, in die S. Priscæ virginis, hoc est 15. cal. Februarij: sepultus in maiori ecclesia Spirensi, sub marmore albo: cui successit Fridericus de Bolandia, ex sorore nepos, 4. nonas Martij, & præfuit annis ferme 30. vir bonus & strenuus, qui bene rexit ecclesiam.

*Engelbertus
archiepisco-
pus Coloni-
ensis obiit.*

Eodem anno obiit Engelbertus secundus, archiepiscopus Colonienfis quinquagesimus primus, Bonnæ in ecclesia sancti Cassij sepultus. Cui successit Siphridius de Westerburg, & præfuit annis 24. mensibus 5. vir laborum patiens & belli non ignarus.

M C C L X X I I I.

Anno Ioannis abbatis 8. dominicæ autem natiuitatis millesimo ducesimo septuagesimo tertio, Gregorius papa 10. audiens dissipacionem Rom. imperij, & spolia depredationesque in Alemania nimias, quæ Imperatore nullo existente fiebant, mandauit principibus, vt infra tempus certum, iuxta facultatem sibi traditâ, regem imperio idoneam eligerent: alioquin ipse Romano vellet imperio de rectore prouidere.

Conue-

Traiectum

Opera
Historia

varios
de Hal
audiui
fordia
more
lia sus
refo
struxit
in bre
comin
Rom.
Austri
à Basili
dux St
Mecht
ro, Ca
citu pr
Landt
ferunt
medic
den, &
& Mol
Witte
alijs vr
capere
tum: o
omni
Cum
pro co
confam
fido, qu
ronan
ca fest
hemia
no fin
mano
allega
sublim
riculu
come
mand
uit, &
no reg
nocer
Hic P
Theo
finer

Continentes ergo anno præscripto apud Franckofordiam principes, post multos variisque tractatus, in regem Rom. tandem unanimiter elegerunt Rudolphum comitem de Habsburg, tunc absentem, & Basileam cum magno exercitu obsidentem. Qui mox ut audiuit se in regem Rom. electum, soluta obsidione, cum magno apparatu ad Franckofordiam venit, descendensque cum principibus ad Aquigranū, munus consecrationis ex more suscepit. Ibi principes iurata pace & obediētia in manibus noui regis, sua ab eo feudalia susceperunt, promittentes ei cōtra quoscuque firmā fidelemque; pro viribus assistentiā.

Rudolphus rex Romæ eligitur.

Rudolphus itaque regno suscepto strenue regnavit annis 18. & mensibus 10. Pacem reformauit in terra, prædones compescuit, & multa eorum præsidia munitionesque destruxit, reparauit collapsum pro viribus imperium, & plura quæ fuerant alienata à regno, in breui suo labore & industria recuperauit. Vxorem habuit Elisabeth filiam Burchardi comitis de Hailerloch, de qua genuit filios tres & quatuor filias.

Rudolphus annis 19. regnavit.

Primus filius fuit Albertus, quem postea ducem Austriæ fecit, qui Adolpho in regno Rom. successit, ut suo loco dicemus: à quo Maximilianus rex noster illustris, cum omnibus Austriæ ducibus qui in terra fuerunt, descendit. Secundus filius Hartmannus, non longe à Basilea in Rheno fuit submersus. Tertius filius fuit Rudolphus comes de Habsburg, & dux Sueuiæ, qui filiam Odachari regis Bohemiæ duxit uxorem.

Filius Rudolphus regis.

Prima autem filiarum nupsit Wenceslao fratri regis Bohemiæ. Secunda nomine Mechthildis, Ludouico comiti Palatino Rheni. Tertia, Alberto duci Saxonie. Quarta vero, Carolo regi Apuliæ. Rudolphus itaque rex inclytus de ciuitate in ciuitatem cum exercitu progrediens, ut verus dominus vbiq; suscipitur.

Filia regis quatuor.

Pater autem Rudolphi regis fuit Albertus comes de Habsburg, qui quondam fuit Landgræuius Alsatie, capitaneusque ciuitatis Argentinenfis, vir bellicosus, cuius multa feruntur bella fortiter gesta: post cuius mortem in locum eius ipse confurgens, sicut leo in medio pastorum, ita cunctos aduersarios superauit sine timore. Comitatum Kyburg, Baden, & Mersburg, de manu comitis Sabandiæ, bellico apparatu adhuc comes vendicauit, & Molenberg, Gretzingen, Durlach, & magnam partem Sueuiæ obtinuit.

Albertus comes pater regis.

Kyburg comitatus.

M C C L X X I I I I.

Anno Ioannis abbatis 9. qui fuit dominica natiuitatis 1274. Euerhardus comes de Wirttemberg, comes de Monsfort, comes de Helffenstain & comes de Dockenbergh, cum alijs vnde cum comitibus, certisque nobilibus, Rudolphum regem con spiratione facta aut capere, aut interficere summo opere laborabant. Contra quos magnum produxit exercitum: omnesque vicis, & ad obediētiā sibi & imperio perpetuo obligauit, pacemque in omni terra circumquaque ab Italia vsque in Angliam itinerantibus firmissimam restituit. Cumque principes ad instantiam Romani pontificis regem sæpe admonerent, quatenus pro corona imperij Romani proficisceretur, respondebat: *Multos Alemanorum reges Italia consumpsit, non ibo Romam, Rex sum, Imperator sum, nec minus pro utilitate reipub. me facturum cōfido, quam si Romæ fuisset coronatus.* Regnans itaque annis (ut diximus) ferme 19. imperij coronam à summo pontifice non accepit, ex causā quam dixit.

Comites etc. in regē conspirant.

Cōtra Imperij quauis Rudolphus non accepit.

M C C I X X V.

Anno Iohannis Abbatis 10. dominice autem natiuitatis 1275. Rudolphus rex circa festum assumptionis B. Marię semper virginis, cum magno exercitu profectus est in Bohemiam contra Odacharum regem, terras imperij occupantem. Mortuo enim priori anno sine liberis duce Austriæ, ducatuque ipso cum comitatibus Thirolis & Carinthia, Romano imperio vacante, Bohemorum rex prædictus, terras ipsas quodam iure hereditario allegato, sine imperij autoritate inuadens occupauit. Rudolphus autem in regem Rom. sublimatus, ipsum per literas admonuit, ut iniuste ablata imperio restitueret, alioquin periculum expectaret. Cuius mandata contemnens, astantibus dixit: Videte rem nouam, comes de Habsburg, qui exercitus nostri capitaneus et seruus maiestatis nostræ fuit, nobis mandata direxit ut dominus. Per coronam nostram, non erimus obediētiarij eius.

Expediō regis in Bohemiam. Ducatus Austria imperio vacat.

Vnde commotus rex Rudolphus, producto in Bohemiā exercitu, cum bello superauit, & ad pacta subiectionis coegit, quem postea (sicut dicemus) promissa violantem, anno regni sui quarto rursus proelio superans occidit, & ducatum Austriæ filio dedit.

Rudolphus regem Bohemiam superauit.

Eodem anno Gregorius Papa 10. obiit, Aretij sepultus: cui in pontificatu successit Innocentius 5. & præfuit mensibus tantum sex, vir optimus, de quo omnia bona sperabantur. Hic Petrus de Tarantasia, fuit antea vocatus, ordinis fratrum prædicatorū S. Dominici, Theologus doctissimus, qui super quatuor libros Sententiarū, & quædam alia, profundissime scripsit, & papa factus omni studio pacem reformare in Italia studuit.

Gregorius papa obiit. Innocentius 5. sedet mensibus 6.

Ioannes abbas huius loci obiit.

Anno quoque dominicæ natiuitatis prænotato, Ioannes huius cœnobij Hirsaugensis abbas sextus & vigesimus, febrium graui molestia tactus, tertio die nonarū lunij, ab hac mortali vita migravit ad æternam, anno regiminis sui decimo, cum tribus mensibus, quatuorq; diebus exacto, cuius corpus in maiori monasterio est humatum.

DE VOLANDO, HUIUS MONASTERII ABBATE XXVII. QUI præfuit annis 6. mensibus 8. diebus 14. ac varijs gestis.

Volandus fuit abbas huius loci.

Origo & vita Volandi abbatis.

POST mortem Ioannis 26. huius monasterij abbatis, quæ contigit (sicut diximus) tertio nonas lunij, anno dominicæ natiuitatis 1275. eodem die post sepulturam eius, conuenientes ad locum capitularem fratres pastore carentes, post multos variosque tractatus inter se habitos, Volandum quendam eiusdem loci monachum, in abbatem elegerunt, qui mox cõfirmatus & ordinatus à Friderico de Bolandia episcopo Spirensi, præfuit huic monasterio annis 6. mensibus 8. diebus 14. homo penitus inutilis, dissipator substãtia monasterij, qui voluptates sectabatur & solatia carnis: cui de obseruantia regulari non erat cura, de regimine publicæ honestatis & profectus cogitatio nulla. Natione fuit Alfacicus, non longe ab Argentina oriundus, qui de monasterio Gengenbach, sub domino Ioanne vna cepte, nescio qua occasione venit ad Hirsaug. susceptusq; à fratribus ad conuentum, vna ceptis factus est. Mortuo autem abbate Ioanne, ingenio & arte in eius locum suffectus, male rexit, & multa bona monasterij in paucis annis distraxit impignorando, vendidit & alienauit.

Anno nanq; regiminis sui 2. vti dicemus decimam valde proficuum alienauit iniuste, ac sine consensu dicecensani & fratrum.

M C C L X X I I.

Odacharnus rex Bohemie occiditur.

Anno Volandi abbatis 1. qui fuit dominicæ natiuitatis 1276. cum Odacharnus rex Bohemiarum pacta, quæ anno priore Rudolpho regi Rom. promiserat, non seruaret, denouit ipse rex Rudolphus cum magno exercitu Bohemiam ingressus, Odacharnum bello impetans occidit, & totum regnum suæ ditioni subiugauit.

Comites de Halsburg, sunt duces Austria.

Porro ducatum Austria, imperio (vt supra diximus) vna cum Stiria & Carinthia, filio suo primogenito nomine Alberto contulit, ipsumque de consensu principum, ex eo dem numero in collegium ducum collocauit: & sic domus Austria ducatus, ad comites Halsburg imperiali munificentia deuenit, & penes eos manet vsque in præsentem diem. Ab hoc Alberto duces Austria vsque ad Maximilianum qui hodie regnat, & filium eius Philippum Brabantiarum ducem, omnes per ordinem descenderunt, quemadmodum in sequentibus dicemus.

Innocentius papa obiit.

Anno prænotato obiit Innocentius papa quintus, ordinis fratrum Prædicatorum, Romæ in ecclesia Lateranensi sepultus. Huic in pontificatu successit Orthobonus patria Genuensis, S. Hadriani diaconus cardinalis, Innocentij papæ nepos, dictus Adrianus quintus, & præfuit mensē vno, diebus decem, & obiit Viterbij ante munus consecrationis, in cõuentu fratrum Minorū ibidem sepultus. Iste pontifex Rudolphum regem per literas & nuncios in Italiam vocat, ad comprimendam Caroli regis Sicilia potentiam: qui oblitus beneficiorum Innocentij papæ 4. qui regnum legitime ablatum heredibus Conrado & filio eius Conradino, sibi contulerat, Romæ omnia pro arbitrio agebat, Deo iniuriam illorum vindicante. Verū Rudolphus Bohemico implicatus bello, pontifici satis facere non potuit. Adriano quoque infra dies 40. mortuo, Petrus episcopus Tusculanus, patria Viterbonensis, in pontificatu succedens, Ioannes 21. est vocatus, & præfuit mensibus 8. quo tandem mortuo, Viterbij noua super eum camera ruente, sedes Apostolica sex mensibus vacat. In medicina & philosophia doctissimus erat, & multa scripsit. E quibus summa quædam extat, quam Thefaurum pauperum appellant, opus profectio iucundum, delectabile, & in medicina non inutile.

M C C L X X V I I.

Volandus abbas obiit.

Anno Volandi abbatis 2. qui fuit dominicæ natiuitatis 1277. ipse Volandus abbas contiuujs & voluptatibus nimium deditus, monasterij substantiam prodigaliter amicis suis & consanguineis alijsque inutilibus personis distribuendo expendens, cum pecunie deficerent, res cœnobij immobiles distrahere & alienare cœpit. Er in primis quidem decimam cum omni prouentu in Elmendingen & Wyl partem mediam vendidit, in graue & perpetuum huius monasterij dispendium: ipsamque pecuniam in vsus suorum expendit, nõ ad profectum posteritatis, quemadmodū oportuerat. Alia quoque nõnulla monasterij bo-

Trinitas
Opera
Histo